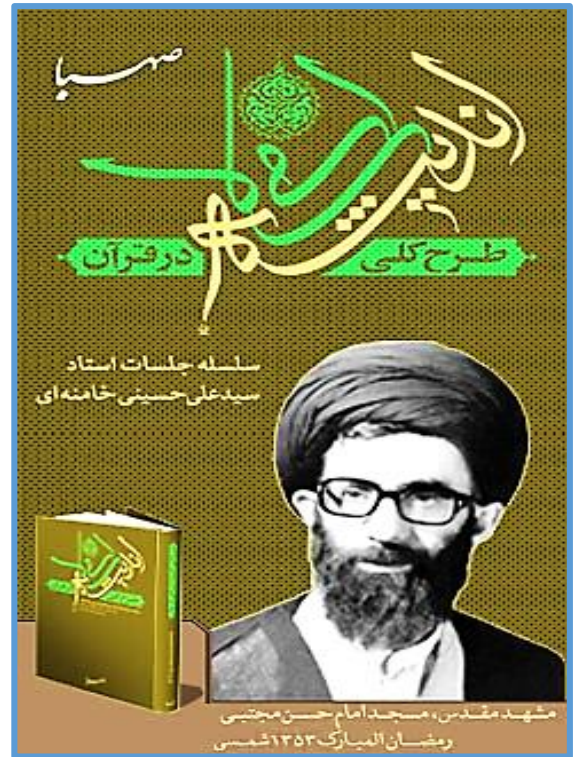

عوامل تفکر زا در دین اسلام

اساساً دین اسلام مدام ما را به تفکر و می دارد و از ما عمل آگاهانه در دین را انتظار دارد و واقعاً ذهن دارای تفکر دائم چقدر میتواند نگاه ما به پدیده های عادی عوض کند. مقام معظم رهبری در سخنرانی های کتاب " طرح کلی اندیشه ی اسلامی در قرآن " در صحبت های اول، مدام تأکید بر ارزش ایمان از روی آگاهی می کند.

کتاب " طرح کلی اندیشه ی اسلامی در قرآن " ایمان از روی آگاهی

دین اساساً با آگاهی و بصیرت است ؛ به هیچ کس نمی گویند حالا شما اجالتاً قبول کن ، اگر هم تو دین را قبول کردی دین تو را قبول نکرده تا وقتی از روی بصیرت و آگاهی نباشد. دین آگاهی و بصیرت را اصل می داند و مسلمان ناآگاه را قبول نمی کند .

نمونه ای از عوامل که ما را تشویق به تفکر و فکر کردن میکند.

- ارزش تفکر در احادیث و آیات قرآن :

از پیامبر اکرم(ص) روایت شده است؛ یک ساعت اندیشه حتی از هفتاد سال عبادت هم ارزشمندتر است (مجدوب تبریزی، محمد، الهدایا لشیعة ائمة الهدی، ج ۱، ص ۲۰۷، قم، دار الحدیث، ۱۴۲۹ق) .

از امام صادق(ع) نقل است: یک ساعت اندیشه، ارزشمندتر از یک سال عبادت است. خداوند می فرماید همانا صاحبان عقل، پند خواهند گرفت (عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۲۰۸، تهران، المطبعة العلمية، ۱۳۸۰ق)

- البته زمینه های تفکر را بایستی از قرآن آموخت، مثلاً: تفکر در آفرینش، تفکر در معاد، تفکر در عظمت پروردگار، تفکر در آیات قرآن .

چه نوع تفکری مد نظر است ؟
تفکری که یک ساعتش بهتر از ۷۰ سال عبادت است.

کافرین پس از وعده ی صدق حق الهی در آن جهان و دیدن عذاب می گویند ؟

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۱۰ / ملک (می گویند: «اگر ما گوش شنوا داشتیم یا تعقل می کردیم، در میان دوزخیان نبودیم.»)

نکته ی مهم است که کافران می گویند: اگر می شنیدیم یا فکر می کردیم . واقعا آدم را به فکر وامی دارد . یعنی با فکر کردن به خدا شناسی می رسیدند.

خواندن کتاب هایی که تحت عنوان " انسان شناسی " است به ما می آموزد که چه چیز هایی است که اگر انسان به آنها فکر کند خدا شناس می شود. " من عرف نفسه فقد عرف ربه "

برخی از این کتاب ها عبارتند است : " انسان شناسی محمود رجبی موسسه امام خمینی " ، " خودشناسی برای خودسازی آیت الله مصباح یزدی " ، " انسان ، راه و راهنما شناسی " از سلسله دروس مبانی اندیشه ی اسلامی موسسه امام خمینی

.....

مقام معظم رهبری در کتاب طرح کلی اندیشه‌ی اسلامی می‌فرماید: ما مومنین خیال کردیم چون در احکام شرعی باید تقلید کنیم باید در همه جا تقلید کنیم؟ نخیر

- البته درست و عقلانی است که در احکام شرعی باید تقلید کنیم ولی نباید به همه‌ی مسائل تقلید سرایت کند اگر میتوانیم آگاهی کسب کنیم.

عوامل تفکر را در احکام شرعی:

- جز اولین احکام شرعی است که تقلید در اصول دین حرام است.

توضیح: آری در اصول دین و معارف دینی هم، متخصصین و خبرگانی هستند که ادله و شواهد خود را بر صحت و درستی گزاره‌های دینی در اختیار عموم می‌گذارند؛ اما این به معنای تقلید نیست، بلکه به معنای این است که آنان کار علمی کرده‌اند و بیان خود را با استدلال و دلیل آورده‌اند و اگر ما استدلال آنان را متقن نیافتیم، نمی‌توانیم حرف آنان را بپذیریم، بلکه باید برای پذیرش آن دلیل کافی داشته باشیم

- جز اولین احکام شرعی این است که انسان یا باید مجتهد در احکام باشد یا مقلد.

- (پس در اینجا هم ارزش اولی با اجتهاد است یعنی جهد در مسائل با روش علمی و آگاهانه و دانشمندانه.)

متن رساله‌ی آموزشی همه‌ی مراجع: (<http://farsi.khamenei.ir/news->)

([content?id=27271](http://farsi.khamenei.ir/news-?content?id=27271))

مکلف اگر در احکام دین مجتهد نیست باید از کسی که مجتهد است تقلید کند و یا به احتیاط رفتار نماید.

از آن جایی که عمل به احتیاط مستلزم شناسایی موارد و چگونگی احتیاط و صرف وقت بیشتر است، بهتر آن است که مکلف در احکام دین از مجتهد جامع الشرائط تقلید کند.

سه نکته دیگر از عوامل تفکر زا :

- توصیه‌ی علما به حضور هفته‌ای یکبار به حضور در قبرستان:

این توصیه‌ی علما خود نیز از عوامل تفکرزا می‌باشد و انسان باعث می‌شود به این فکر کند که بالاخره جای او نیز در اینجا هست و به این فکر می‌افتد که من (از کجا آمده ام ، آمدنم بهر چه بود ، به کجا روم آخر نمایم و وطنم).

- تفکر در پدیده‌های روزمره :

مثلاً تجربه کرده‌اید وقتی که می‌خواهید به سفر بروید سعی می‌کنید وسایل اضافی و غیرضروری را با خود نبرید و نهایتاً بیش تر از دو کیف با خود حمل نکنید چرا که شاید دست و پا گیر شود و اذیت شوید و سعی می‌کنید بار خود را سنگین نبندید.

خوب است انسان با دیدن این صحنه به یاد این بیفتد که روزی باید از این دنیا برود و حواسش باشد که نباید بارش را نگی‌ن نکند و گرنه در سفر آخرت اذیت می‌شود و این گناهان مانند بار وبال گردنش می‌کشد و باید مدام با زحمت اون رو اینور و آنور ببرد.

عوامل تفکر زا در همه‌ی انسان‌ها با هر دین و آیینی و بی‌دین و بی‌آیین :

حوادثی در زندگی همه‌ی انسان‌ها وجود دارد که انسان‌ها تحت فشار، به فکر وا می‌دارد.

۱: فشار آمدن به انسان تحت مشکلات مالی و بیماری :

خیلی از انسان‌ها با پیش آمدن مشکلات مالی و .. واقعاً به این فکر می‌افتند که اصلاً چرا من باید این مشکلات را تحمل کنم.

۲: تکرار شدن لذت‌های و تکراری شدن آنها :

بازیگری هالیوودی بود که پس از اینکه پولدار شده بود و به همه‌ی امکانات دست پیدا کرد و از همه‌ی لذت‌های فرضی مادی استفاده کرد و دیگه دید لذتی نیست که از آن بهره‌نبرده باشد دست به خودکشی زد و گفت: " من از هر چیز لذت بود استفاده کردم و بعد از آن دیدم دوباره باید چقدر تلاش کنم تا پول به دست بیارم و دوباره هم همین لذت‌های تکراری را تجربه کنم و لذت‌های تکراری خود تکرار است و چه ارزشی دارد؟! و دیدم که برای لذت بردن نیز باید رنج کشید پس دست به خودکشی زدم."

نتیجه : عوامل که انسان را تحت فشار قرار می‌دهد یا تکرار مکررات زندگی دو راه را پیش رو ما قرار می‌دهد :

یکی : پوچ‌گرایی : بر اثر خسته شدن از مشکلات زندگی

دو : مسیر حقیقت :

اتفاقاً اگر ما به این فکر کنیم که بله نکنه انسان فقط برای همین لذت‌ها و مسایل مادی نیست؟! نکنه ما خیال می‌کردیم فقط همین جهان است؟! ولی این جهان که قدرت پاسخ‌گویی به من انسان بی‌نهایت طلب و محدودیت‌گریز را ندارد زیرا اگر بپذیرم فقط همین جهان است در واقع بزرگترین محدودیت زندگی خود را پذیرفتم ، پس فقط همین ماده و زندگی مادی، فقط همین دنیا نیست؟! این دنیا که کم است و پاسخ‌میل بی‌نهایت طلب من نیست!؟

نکنه که من برای هدف دیگری خلق شده‌ام؟! ! نکنه که من بی‌نهایت طلب با مرگ زندگی‌ام در جهان دیگری ادامه پیدا می‌کند؟! !